

Zákon č. 561/2004 Sb.

PŘEDSEDA VLÁDY

vyhlašuje

úplné znění zákona č. 561/2004 Sb.,
o předškolním, základním, středním, vyšším odborném
a jiném vzdělávání (školský zákon),

jak vyplývá ze změn provedených
zákonem č. 383/2005 Sb., zákonem č. 112/2006 Sb.,
zákonem č. 158/2006 Sb., zákonem č. 161/2006 Sb.,
zákonem č. 165/2006 Sb., zákonem č. 179/2006 Sb.,
zákonem č. 342/2006 Sb., zákonem č. 624/2006 Sb.,
zákonem č. 217/2007 Sb., zákonem č. 296/2007 Sb.,
zákonem č. 126/2007 Sb., zákonem č. 343/2007 Sb.,
zákonem č. 58/2008 Sb., zákonem č. 189/2008 Sb.,
zákonem č. 242/2008 Sb., zákonem č. 243/2008 Sb.

ve znění pozdějších změn provedených
zákonem č. 384/2008 Sb., zákonem č. 49/2009 Sb.,
zákonem č. 378/2009 Sb., zákonem č. 306/2008 Sb.
a zákonem č. 227/2009 Sb.

ZÁKON

školský zákon

Maturitní zkouška

§ 77

Maturitní zkouška se skládá ze společné a profilové části. Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části maturitní zkoušky.

§ 78

Společná část maturitní zkoušky

§78 (1) Zkušebními předměty společné části maturitní zkoušky jsou

- a) český jazyk a literatura,
- b) cizí jazyk, který si žák zvolí z nabídky stanovené prováděcím právním předpisem; žák může zvolit pouze takový cizí jazyk, který je vyučován ve škole, jíž je žákem,
- c) matematika,
- d) občanský a společenskovední základ,
- e) informatika a
- f) předměty stanovené prováděcím právním předpisem jako zkušební předměty pro nepovinné zkoušky.

§78 (2) Společná část maturitní zkoušky se skládá ze 3 povinných zkoušek, a to zkoušek ze zkušebních předmětů uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) a jednoho ze zkušebních předmětů uvedených v odstavci 1 písm. c) až e). V rámci společné části maturitní zkoušky může žák dále konat nejvýše 3 nepovinné zkoušky, a to ze zkušebních předmětů podle odstavce 1 písm. f). Žák nemůže konat nepovinnou zkoušku ze zkušebního předmětu, z něhož koná povinnou zkoušku.

§78 (3) Pro každou povinnou zkoušku má žák právo zvolit si v termínu stanoveném prováděcím právním předpisem buď základní úroveň obtížnosti, nebo vyšší úroveň obtížnosti zkušebního předmětu. Zvolená úroveň obtížnosti zkušebních předmětů povinné zkoušky, jakož i zvolené zkušební předměty nepovinné zkoušky se uvedou v přihlášce podle § 81 odst. 1. Škola zajišťuje přípravu žáka na zkoušky nejméně v základní úrovni obtížnosti, a to ve všech zkušebních předmětech, z nichž lze konat povinné zkoušky.

§78 (4) Zkouška ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura a zkouška ze zkušebního předmětu cizí jazyk se skládají z dílčích zkoušek konaných

- a) formou didaktického testu,
- b) formou písemné práce a
- c) ústní formou před zkušební maturitní komisí.

§78 (5) Zkoušky ze zkušebních předmětů uvedených v odstavci 1 písm. c) až f) se konají formou didaktického testu. Didaktickým testem se pro potřebu tohoto zákona rozumí písemná zkouška, která je jednotně zadávána a centrálně vyhodnocována, a to způsobem a podle kritérií stanovených prováděcím právním předpisem.

§78 (6) Ředitel školy může v souladu s rámcovým vzdělávacím programem a školním vzdělávacím programem příslušného oboru vzdělání

- a) rozhodnout, z kterého zkušebního předmětu podle odstavce 1 písm. c) až e) budou žáci konat povinnou zkoušku, nebo
- b) určit zkušební předměty podle odstavce 1 písm. c) až e), z nichž mohou žáci provést volbu zkušebního předmětu, z kterého budou konat povinnou zkoušku.

§78 (7) Ředitel školy je povinen rozhodnutí podle odstavce 6 zveřejnit na veřejně přístupném místě ve škole a současně též způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to nejpozději 3 měsíce před termínem pro podání přihlášky ke vzdělávání ve střední škole podle § 60 odst. 3 těmi uchazeči, kterých se toto rozhodnutí týká. Pokud ředitel své rozhodnutí nezveřejní způsobem a ve lhůtě podle věty první, má žák právo volby ze zkušebních předmětů uvedených v odstavci 1 písm. c) až e).

§ 78a

§78a (1) Rozsah vědomostí a dovedností, které mohou být ověřovány zkouškami společné části maturitní zkoušky, stanoví ministerstvo v katalogích požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky (dále jen „katalog“) pro příslušný zkušební předmět a úroveň obtížnosti zkoušky. Katalogy ministerstvo zveřejní vždy nejpozději 24 měsíců před termínem konání zkoušek způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§78a (2) Zkoušky a dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky konané formou didaktického testu a písemné práce jsou neveřejné. Účast je povolena žákům konajícím zkoušku, pedagogickému pracovníkovi pověřenému funkcí zadavatele zkoušky (dále jen „zadavatel“), školnímu maturitnímu komisaři (dále jen „komisař“), řediteli školy a školním inspektorům České školní inspekce.

§78a (3) Dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky konané ústní formou jsou veřejné.

§78a (4) Žák koná společnou část maturitní zkoušky v řádném termínu ve škole, jíž je žákem. Náhradní a opravnou zkoušku žák koná ve škole stanovené Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání (dále jen „Centrum“), s výjimkou dílčí zkoušky konané ústní formou, kterou žák koná ve škole, v níž měl konat nebo konal maturitní zkoušku v řádném termínu.

§78a (5) Před konáním každé ze zkoušek společné části maturitní zkoušky je žák povinen předložit zadavateli nebo předsedovi zkušební maturitní komise svůj průkaz totožnosti opatřený fotografií. Nepředložení průkazu totožnosti nebo důvodné pochybnosti o totožnosti žáka, který jej předkládá, mohou být důvodem pro nepřipuštění žáka ke zkoušce. Důvody nepřipuštění žáka ke zkoušce zaznamená zadavatel nebo předseda zkušební maturitní komise v protokolu o maturitní zkoušce.

§78a (6) Žák vykoná úspěšně společnou část maturitní zkoušky, pokud úspěšně vykoná všechny povinné zkoušky, ze kterých se skládá společná část maturitní zkoušky.

§ 79

Profilová část maturitní zkoušky

§79 (1) Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze 2 nebo 3 povinných zkoušek. Počet povinných zkoušek pro daný obor vzdělání stanoví rámcový vzdělávací program. Ve školách a třídách s vyučovacím jazykem národnostní menšiny je jednou z povinných zkoušek zkouška z jazyka národnostní menšiny.

§79 (2) Žák může dále v rámci profilové části maturitní zkoušky konat nejvýše 2 nepovinné zkoušky. Žák může volit nepovinné zkoušky z nabídky stanovené ředitelem školy. Zvolené nepovinné zkoušky se uvedou v přihlášce podle § 81 odst. 1.

§79 (3) Ředitel školy v souladu s prováděcím právním předpisem určí nabídku povinných a nepovinných zkoušek podle rámcového a školního vzdělávacího programu, včetně formy, témat a termínů konání těchto zkoušek, a zveřejní toto své rozhodnutí na veřejně přístupném místě ve škole a současně též způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to nejpozději 12 měsíců před konáním první zkoušky profilové části maturitní zkoušky.

§79 (4) Zkoušky profilové části maturitní zkoušky se konají formou

- a) vypracování maturitní práce a její obhajoby před zkušební maturitní komisí,
- b) ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí,
- c) písemné zkoušky,
- d) praktické zkoušky, nebo
- e) kombinací dvou nebo více forem podle písmen a) až d).

§79 (5) Obhajobu maturitní práce podle odstavce 4 písm. a) a zkoušky konané formou ústní zkoušky podle odstavce 4 písm. b) koná žák po úspěšném ukončení posledního ročníku vzdělávání. Žák může konat profilovou část maturitní zkoušky i v případě, že nevykonal společnou část maturitní zkoušky úspěšně.

§79 (6) Profilová část maturitní zkoušky je veřejná s výjimkou zkoušek konaných formou písemné zkoušky a jednání zkušební maturitní komise o hodnocení žáka; zkoušky konané formou praktické zkoušky jsou neveřejné v případech, kdy je to nutné z důvodu ochrany zdraví, bezpečnosti práce a u zdravotnických oborů také z důvodu ochrany soukromí pacienta.

§79 (7) Žák koná profilovou část maturitní zkoušky ve škole, jejímž je žákem.

§79 (8) Žák vykoná úspěšně profilovou část maturitní zkoušky, pokud úspěšně vykoná všechny povinné zkoušky, které jsou její součástí.

§ 80

Orgány zajišťující maturitní zkoušku

§80 (1) Ministerstvo odpovídá za přípravu a metodické řízení průběhu společné části maturitní zkoušky, za vedení evidence přihlášek a evidence výsledků maturitních zkoušek. Ministerstvo určuje obsah zkoušek společné části maturitní zkoušky, k tomu vydává a zveřejňuje katalogy. Ministerstvo je správcem^[25] registru žáků přihlášených k maturitní zkoušce a výsledků maturitních zkoušek. Registr obsahuje za účelem identifikace žáka rodné číslo žáka, a nebylo-li rodné číslo přiděleno, jméno a příjmení žáka a datum a místo jeho narození.

§80 (2) Ministerstvo zřizuje Centrum jako státní příspěvkovou organizaci podle zákona o majetku České republiky a o jejím vystupování v právních vztazích^[4] a podle § 169a.

§80 (3) Centrum

- a) připravuje katalogy a zadání zkoušek společné části maturitní zkoušky,
- b) zajišťuje výrobu zadání zkoušek společné části maturitní zkoušky a jejich distribuci do škol,
- c) označuje zadání zkoušek společné části maturitní zkoušky nebo jejich částí za informace veřejně nepřístupné,
- d) zajišťuje zpracování a centrální vyhodnocení výsledků zkoušek společné části maturitní zkoušky, s výjimkou dílčích zkoušek konaných formou písemné práce a formou ústní,
- e) zajišťuje odbornou přípravu pedagogických pracovníků určených ředitelem školy k odborné přípravě pro výkon funkce zadavatele, komisaře nebo hodnotitele,
- f) zajišťuje konání zkoušek ověřujících znalost právních předpisů upravujících organizaci, obsah a průběh maturitní zkoušky,
- g) vydává pedagogickým pracovníkům, kteří úspěšně vykonali zkoušku podle písmene f), osvědčení o způsobilosti k výkonu funkce zadavatele, komisaře nebo hodnotitele,
- h) jmenuje komisaře,
- i) je zpracovatelem^[25a] registru podle odstavce 1,
- j) je správcem^[25] registru pedagogických pracovníků oprávněných k výkonu funkce komisaře, zadavatele a hodnotitele; registr obsahuje také rodná čísla pedagogických pracovníků, a nebylo-li rodné číslo přiděleno, jméno a příjmení a datum a místo narození.

§80 (4) Krajský úřad jmenuje na návrh ředitele školy předsedy zkušebních maturitních komisí.

§80 (5) Ředitel školy zejména

- a) odpovídá za zajištění podmínek pro řádný průběh maturitní zkoušky ve škole,
- b) jmenuje zadavatele a hodnotitele pro společnou část maturitní zkoušky,
- c) jmenuje ostatní členy zkušební maturitní komise, vyjma jejího předsedy a
- d) navrhuje pedagogické pracovníky, kteří by měli vykonat odbornou přípravu pro výkon funkce zadavatele, komisaře nebo hodnotitele podle odstavce 3 písm. e).

§ 80a

§80a (1) Dílčí zkouška konaná ústní formou a zkoušky profilové části maturitní zkoušky se konají před zkušební maturitní komisí. Zkušební maturitní komise je jmenována pro každou třídu a obor vzdělání nebo pro více tříd, pokud se žáci vzdělávají ve stejném oboru vzdělání. Členem zkušební maturitní komise je v případě dílčí zkoušky společné části konané ústní formou také hodnotitel. Členem zkušební maturitní komise může být jmenován rovněž odborník z praxe, z vysoké nebo vyšší odborné školy. Na zkušební maturitní komisi se vztahují ustanovení § 74 odst. 6 až 10 obdobně.

§80a (2) Předseda zkušební maturitní komise zabezpečuje řádný průběh části maturitní zkoušky konané před zkušební maturitní komisí ve škole.

§80a (3) Komisař zabezpečuje řádný průběh společné části maturitní zkoušky ve škole, s výjimkou dílčích zkoušek konaných ústní formou.

§80a (4) Zadavatel zabezpečuje řádný průběh zkoušek společné části maturitní zkoušky v učebně, s výjimkou dílčích zkoušek konaných ústní formou. Zadavatel zadává zkoušky společné části maturitní zkoušky, s výjimkou dílčích zkoušek konaných ústní formou. Zadavatel je oprávněn vyloučit žáka ze

zkoušky, a to v případě, že žák vážně nebo opakovaně porušil pravidla pro konání těchto zkoušek nebo jiným způsobem vážně narušil průběh zkoušek; o vyloučení žáka ze zkoušky rozhodne zadavatel bezprostředně. Důvody vyloučení žáka zaznamená zadavatel v protokolu o maturitní zkoušce.

§80a (5) Hodnotitel hodnotí dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky konané formou písemné práce.

§80a (6) Komisařem, hodnotitelem a zadavatelem pro daný zkušební předmět může být jmenován pouze ten, kdo v souladu se zákonem o pedagogických pracovnících[2] splňuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, splňuje odbornou kvalifikaci stanovenou pro výkon dané funkce v prováděcím právním předpisu a je držitelem platného osvědčení o způsobilosti k výkonu dané funkce, vydaného Centrem.

§ 80b

Informace veřejně nepřístupné a povinnost zachovávat mlčenlivost

§80b (1) Zadání zkoušky společné části maturitní zkoušky, jakož i jeho jakákoli část, je informací veřejně nepřístupnou od okamžiku, kdy je Centrum za takovou informaci označí, až do okamžiku, kdy je postupem stanoveným v prováděcím právním předpisu zveřejněno.

§80b (2) Centrum přijímá opatření nezbytná k tomu, aby informace označené jako veřejně nepřístupné byly zpřístupněny výhradně osobám, které jsou oprávněny se s nimi seznamovat.

§80b (3) Zaměstnanci Centra, jakož i další fyzické osoby, které přijdou do styku s informacemi veřejně nepřístupnými, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o těchto informacích a neumožnit přístup k těmto informacím neoprávněným osobám.

§80b (4) Povinnosti mlčenlivosti může zaměstnance Centra zprostit pouze ředitel Centra, v případě ředitele Centra a další fyzické osoby ministr.

§ 81

Další podmínky konání maturitní zkoušky

§81 (1) Žák koná maturitní zkoušku, náhradní nebo opravnou zkoušku na základě přihlášky podané řediteli školy. Ředitel školy zajistí předání údajů z přihlášek Centru, a to včetně rodných čísel žáků, a nebylo-li rodné číslo žákovi přiděleno, jména a příjmení žáka a data a místa jeho narození.

§81 (2) V případě, že žák povinnou zkoušku společné části nebo profilové části maturitní zkoušky vykonal neúspěšně, může konat opravnou zkoušku, a to nejvýše dvakrát z každé zkoušky. V případě, že žák vykonal neúspěšně nepovinnou zkoušku, opravnou zkoušku nekoná. Žák může konat opravnou zkoušku společné části maturitní zkoušky v jiné úrovni obtížnosti, než v jaké konal tuto zkoušku v řádném termínu. Pokud se žák ke zkoušce nedostaví a svou nepřítomnost řádně omluví nejpozději do 3 pracovních dnů od termínu konání zkoušky řediteli školy, má právo konat náhradní zkoušku v termínu stanoveném prováděcím právním předpisem. Nedodržení stanovené lhůty může v závažných případech ředitel školy prominout. Konáním náhradní zkoušky není dotčeno právo žáka konat opravnou zkoušku.

§81 (3) Jestliže se žák ke zkoušce bez řádné omluvy nedostavil, jeho omluva nebyla uznána nebo pokud byl ze zkoušky vyloučen, posuzuje se, jako by zkoušku vykonal neúspěšně.

§81 (4) Ředitel školy vystaví žákovi, který vykonal úspěšně obě části maturitní zkoušky, vysvědčení o maturitní zkoušce.

§81 (5) Maturitní zkoušku lze vykonat nejpozději do 5 let od úspěšného ukončení posledního ročníku vzdělávání ve střední škole.

§81 (6) Žák, který již získal střední vzdělání s maturitní zkouškou vykonáním maturitní zkoušky podle tohoto zákona nebo podle předchozích právních předpisů, nekoná společnou část maturitní zkoušky. Ředitel školy může žákovi uznat zkoušku profilové části maturitní zkoušky, kterou již žák vykonal v předchozím vzdělávání, pokud je obsahově srovnatelná se zkouškou profilové části v dané škole.

§81 (7) Žákům náleží 5 vyučovacích dnů volna k přípravě na konání maturitní zkoušky, a to v termínu stanoveném ředitelem školy.

§81 (8) Žáci škol a tříd s vyučovacím jazykem národnostní menšiny mají právo skládat společnou i profilovou část maturitní zkoušky v českém jazyce nebo v jazyce národnostní menšiny s výjimkou zkoušky ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura, kterou skládají v českém jazyce.

§81 (9) Odlišným způsobem může být se souhlasem ministerstva ukončováno vzdělávání podle vzdělávacích programů ve vybraných třídách osmiletých nebo šestiletých gymnázií s výukou některých předmětů v cizím jazyce nebo ve školách zřízených na základě mezinárodní smlouvy, popřípadě se souhlasem ministerstva v dalších oborech vzdělání. Tato maturitní zkouška se považuje za maturitní zkoušku podle tohoto zákona, pokud žák vykoná také zkoušku ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura společné části maturitní zkoušky.

§81 (10) Žák přestává být žákem školy dnem následujícím po dni, kdy úspěšně vykonal maturitní zkoušku. Nevykonal-li žák jednu nebo obě části maturitní zkoušky v řádném termínu, přestává být žákem školy 30. června roku, v němž měl vzdělávání řádně ukončit.

§81 (11) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem

- a) termíny, formu, pravidla průběhu a způsob a kritéria hodnocení zkoušek společné části maturitní zkoušky, pravidla průběhu a způsob a kritéria hodnocení zkoušek profilové části maturitní zkoušky, pravidla zadávání a vyhodnocování didaktických testů; nabídku cizích jazyků a nabídku zkušebních předmětů nepovinných zkoušek společné části maturitní zkoušky, pravidla určení nabídky zkoušek profilové části maturitní zkoušky, včetně formy, témat a období konání těchto zkoušek, termíny pro volbu úrovně obtížnosti zkoušek společné části maturitní zkoušky, termíny a pravidla pro konání opravné a náhradní zkoušky, termíny a pravidla pro opakování dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky konané formou písemné práce;
- b) postup a termíny přípravy zadání zkoušek společné části maturitní zkoušky, způsob označování zadání zkoušky společné části maturitní zkoušky nebo jeho části za informaci veřejně nepřístupnou a postup jejich zveřejňování, okruh osob oprávněných seznamovat se s informacemi veřejně nepřístupnými, pravidla pro přípravu, organizaci a řízení společné a profilové části maturitní zkoušky, zajištění podmínek jejich průběhu a vyhodnocení výsledků, podrobnější vymezení činnosti orgánů a fyzických osob zajišťujících maturitní zkoušky, vymezení předpokladů pro výkon funkce zadavatele, hodnotitele a komisaře obsah a formu osvědčení k výkonu funkce zadavatele, hodnotitele nebo komisaře, podrobnosti o činnosti zkušební maturitní komise a počtu, výběru a jmenování jejích členů a pravidla a termíny pro jmenování a pravidla pro odměňování předsedů zkušebních maturitních komisí, komisařů, zadavatelů a hodnotitelů;
- c) podrobnější pravidla o obsahu, formě, způsobu a termínech podání přihlášky k maturitní, náhradní nebo opravné zkoušce, o obsahu, termínech, formě a způsobu předávání údajů z těchto přihlášek, o rozsahu, obsahu, způsobu a formě vedení evidencí podle § 80 odst. 1 a 3, o způsobu předávání dat do těchto evidencí, o způsobu ochrany údajů v nich obsažených a o náležitostech maturitních protokolů a způsobu jejich zpracování a vydávání;
- d) podmínky a způsob konání maturitní zkoušky žáků se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a cizinců a konání maturitní zkoušky v jazyce národnostní menšiny.

Přezkoumání průběhu a výsledků závěrečné a maturitní zkoušky

§ 82

§82 (1) Každý, kdo konal

- a) závěrečnou zkoušku,
- b) zkoušku profilové části maturitní zkoušky, nebo
- c) dílčí zkoušku společné části maturitní zkoušky formou písemné práce a ústní formou,

anebo byl z konání těchto zkoušek vyloučen, může písemně požádat krajský úřad o přezkoumání průběhu a výsledku této zkoušky nebo rozhodnutí o vyloučení, a to do 8 dnů ode dne, kdy mu byl oznámen výsledek zkoušky nebo kdy mu bylo oznámeno rozhodnutí o vyloučení.

§82 (2) Krajský úřad rozhodne o žádosti podle odstavce 1 ve lhůtě 30 dnů ode dne jejího doručení, a to tak, že výsledek zkoušky změní, nebo zruší a nařídí opakování zkoušky, pokud zjistí, že při této zkoušce byly porušeny právní předpisy nebo se vyskytly jiné závažné nedostatky, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky; v opačném případě výsledek zkoušky potvrdí. Česká školní inspekce a Centrum při plnění úkolů podle § 80 odst. 3 poskytnou krajskému úřadu součinnost při posuzování žádosti. Opakování zkoušky s výjimkou dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky konané formou písemné práce se koná nejpozději do 15 dnů ode dne vydání rozhodnutí, a to před zkušební komisí, kterou jmenuje krajský úřad. Opakování dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky konané formou písemné práce se koná v nejbližším možném termínu, který stanoví prováděcí právní předpis.

§82 (3) Každý, kdo konal zkoušku společné části maturitní zkoušky s výjimkou dílčí zkoušky konané formou písemné práce a ústní formou, může písemně požádat ministerstvo do 5 dnů ode dne, kdy mu byl oznámen výsledek zkoušek nebo kdy mu bylo oznámeno rozhodnutí o vyloučení ze zkoušky, o přezkoumání výsledku této zkoušky nebo přezkoumání rozhodnutí o vyloučení ze zkoušky. Ministerstvo žadateli odešle písemné vyrozumění o výsledku přezkoumání nejpozději do 10 dnů ode dne doručení žádosti.

§82 (4) Každý má právo nahlédnout do všech materiálů týkajících se jeho osoby, které mají význam pro rozhodnutí o výsledku zkoušky.